

Riigikogu riigieelarve kontrolli
erikomisjon

28.12.2022 nr 4-11/22/5770

Euroopa roheleppega seotud projektide
ettevalmistuskulude katmine

Käesolevaga anname ülevaate tegevustest ja seisukohtadest Elukeskkonna- ja Rahvastikuarengu Seltsi (EKRAS) töstatatud teemaga seoses Euroopa roheleppesse seotud projektide ettevalmistuskulude katmisega. Sel teemal pöördus EKRAS meie poole esmalt 14.10.2021, mille järel Keskkonnaministeerium selgitas oma eelarvest rahastamise võimalusi neile 23.11.2021 kirjaga nr 4-12/21/5125-3. Keskkonnaminister kohtus kõnealusel teemal EKRASe esindajatega 14.09.2022, mille järgselt esitas selts täpsustatud ülevaate projektide ettevalmistamise ning projektide taotlemise ja elluviimise rahastamisega seotud probleemidest. Keskkonnaministeerium vastas neile 19.10.2022 kirjaga nr 4-12/22/4169-2. Järgnenud ERKASe täiendavale pöördumisele vastas Keskkonnaministeerium 09.12 kirjaga nr 4-12/22/4169-5.

Kokkuvõtvalt ja üldistatult on Keskkonnaministeeriumi seisukohad EKRASe töstatatud teemadel alljärgnevad:

1. Keskkonnaministeeriumi eelarves ei ole ette nähtud eraldi vahendeid projektide ettevalmistamise ja elluviimise toetamiseks, väljaarvatud juhtudel, kui need on täiendavalt ja sihtotstarbeliselt ette nähtud riigikogu poolt vastu võetavas riigieelarves.
2. Keskkonnaministeerium korraldab oma valdkonnas mh Euroopa roheleppega otseselt või kaudselt seotud projektidele toetuste andmist ja kasutamist SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse ja SA Erametsakeskuse kaudu. Toetusvahendid hõlmavad nii siseriiklikest keskkonnatasudest ja kasvuhoonegaaside kvoodikaubandusest laekuvaid vahendeid kui ka riigile keskkonnavaldkonna eesmärkide saavutamiseks eraldatud välisvahendeid. Toetuse andmise tingimused on kehtestatud vastavate õigusaktidega ning on avalikud. See süsteem tagab taotlejate võrdse kohtlemise ning läbipaistvuse rahaliste vahendite eraldamisel. Lisaks toetavad roheleppega seotud tegevusi teised valitsemisalad läbi oma rakendusüksuste – RTK, EASi ja Kredexi ühendasutus, PRIA ja MES. Lisades ka Euroopa Komisjoni otse hallatavad toetusprogrammid, näiteks LIFE ja Horisont, koostatakse ja rahastatakse iga-aastaselt sadu roheleppesse seotud projekte.
3. Toetusprogrammide rahastatavate projektide puhul on tegemist toetuse taotlejale kuuluva projekti ja tegevustega ning kuna toetusvahendeid on alati vähem kui toetuse vajajaid, siis üldjuhul on toetusvahendite jaotamine konkurentsipõhine. Üldjuhul eeldatakse toetuse taotlejatelt piisavat võimekust projektide läbiviimisel ning vähemalt osalist omafinantseerimise võimekust, üldjuhul ei kaeta projektide kulusid toetusvahenditest täies

mahus. Üheks toetuse saaja võimekuse näitajaks on suutlikkus projekti planeerida ja taotlus ette valmistada, mistõttu üldjuhul neid kulusid toetustest ei kaeta. Kui seltsil puuduvad vahendid juba toetuse saamiseks vajaliku taotluse ettevalmistamiseks, siis kuidas loodetakse omafinantseeringu katteks leida vahendid juhul, kui toetusprogramm otsustab rahastada projekti elluviimise, mis üldjuhul eeldab projekti osalist rahastamist omavahenditest. Projektide ettevalmistamiseks on Keskkonnaministeerium soovitanud EKRA-l kaasata projekti institutsionaalse partnerina näiteks mõni ülikool, kellel on kogemused suuremahuliste projektitaotluste ettevalmistamiseks ja võimalused kaasata tugiüksuseid ja ressursse ning kes saaks seeläbi pakkuda tuge rahvusvahelistes teadus- ja innovatsioonipartnerlustes osalemisel.

4. Arvestades rahvusvaheliste projektide ettevalmistamise kulukust, on EL Horisondi programmis siiski loodud võimalus saada taotluse ettevalmistamiseks 5000 euro ulatuses toetust, milleks tuleb pöörduda Eesti Teadusagentuuri poole. Ka sel juhul eeldatakse taotlejalt piisavat suutlikkust projekt ette valmistada ning ettevalmistamise kulu hüvitatakse juhul, kui projekt saab elluviimiseks vajaliku toetuse.
5. Et aidata Eesti organisatsioone ja asutusi ellu viia rahvusvahelistest ja EL fondidest (LIFE, Horisont jt) rahastatavaid projekte, avas Keskkonnaministeerium KIKi keskkonnaprogrammis eraldi kaasfinantseerimise alamprogrammi, millest toetatakse keskkonnavaldkonnaga seotud ja välisfondidest põhirahastuse saanud projektide omafinantseeringu osalist katmist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Madis Kallas

Minister

Andrus Pirso, 626 0739
andrus.pirso@envir.ee